

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tad-9 ta' Marzu, 2005

Citazzjoni Numru. 1685/2001/1

Travelcare Limited.

-vs-

International Air Transport Association.

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni pprezentat fit-23 ta' Ottubru, 2001 li permezz tieghu s-socjeta' attrici ppremettiet:

Illi l-atturi kienu membri tal-assocjazzjoni konvenuta, u dan bhala 'approved agent' tal-istess, bhala tali kemm l-atturi kif ukoll il-konvenuti kienu marbuta bir-regoli li johorgu mill-ktieb anness bhala Dok A.

Illi l-assocjazzjoni konvenuta kienet ippretendiet li l-atturi jaghmlu garanzija ta' erba u tletin elf u hames mija (LM34500) u dan bi ksur tar-regoli tal-istess assocjazzjoni billi s-sitwazzjoni tas-socjeta attrici ma kienitx tali tiggustifika din it-tip ta' rikjesta.

Billi 24 siegha wara din it-talba l-assocjazzjoni konvenuta hadet dak li tissejjah 'default action' kontra l-atturi billi ppretendiet li dawn ma kienux konformi ma l-obbligi taghhom versu l-istess assocjazzjoni.

Illi din id-'default action' ma ttiehdietx skond il-proceduri u regoli stabbiliti f'l-istess assocjazzjoni u dan billi tali procedura kellha tigi preceduta minn 'notice of irregularity' liema avviz qatt ma nghata lill-atturi.

Illi ghalhekk din il-procedura segwita mill-assocjazzjoni kienet ghall-kollox irregolari u ngusta, u kkawzat danni ingenti lill-atturi li ma setghux jkomplu bin-negozju taghhom kif kien qabel.

Illi wara li l-attur pprotestaw kontra dan l-agir l-assocjazzjoni konvenuta ghallkemm apologizzat ghall dak li gara, rrifjutat li taghmel tajjeb ghad-danni sofferti mill-atturi jew li terga taghtieh l-opportunita li jinneozja normalment u zammet fis-sehh, minflok, l-proceduri li kienu skaturaw mid-'default action' mehuda kontra tieghu.

Illi susegwentement l-assocjazzjoni kompliet tirrifjuta li tghaddi lill-atturi stock ta' biljetti tal-ajru ghall-bejgh, u dan minghajr ebda raguni fil-fatt jew fil-ligi li setghet tiggustifika r-rifjut imma semplicement ghaliex ippretendew li qabel kellu jsir review tal-qagħda finanzjarja tal-atturi.

Illi dan l-agir tal-assocjazzjoni konvenuta kien ferm differenti mill-agir li l-istess assocjazzjoni segwiet fil-konfront ta' agenti

Kopja Informali ta' Sentenza

lokali ohrajn u b'mod partikolari billi fir-rigward ta' agent specifiku ma tpoġġiex 'on cash basis' allavolja kien intalab li jagħmel garanzija bhal dik tal-atturi.

Illi għalhekk l-agir tal-assocjazzjoni kien irregolari u in vjolazzjoni tar-regoli u proceduri tal-istess assocjazzjoni; u partikolarment l-atturi kisru s-segwenti regoli, kif ukoll kisru l-obbligi kontrattwali l-prassi u l-ligi komuni li kienet tikkontrolla l-partijiet.

Illi bhala resultat ta' dan l-agir l-atturi sofrew danni ingenti konsistenti f'telf ta' negozju, spejjez mhux mehtiega u danni ohrajn li jigu ppruvati fil-kors tat-trattazzjoni tal-kawza.

Għalhekk jitolbu lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex:

1. Tiddikjara li l-konvenuti wettqu agir irregolari u in vjolazzjoni tar-regoli u tal-proceduri tal-istess konvenuti kif definiti fil-ktieb tal-istess assocjazzjoni, u b'hekk ikkawzaw danni lill-atturi.
2. Tillikwida d-danni sofferti mill-atturi frott tan-nuqqasijiet tal-konvenuti.
3. Tordna u tikkundanna l-konvenuti jhallsu lill-atturi dawk id-danni kif likwidati minn dina l-Qorti.

Bl-ispejjez u bl-interessi.

Il-konvenuti huma ingunti biex jidhru għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta' attrici mahlufa minn Godwin Montanaro, I.D 979748(M) u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet ipprezentata fis-17 ta' Dicembru, 2001 li permezz tagħha s-socjeta' konvenuta eccepixxiet:

1. Illi, in linea preliminari, din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex gurdizzjoni tiehu konjizzjoni ta' dan il-kaz stante li l-ftehim ta' bejn il-partijiet jikkontempla proceduri ta' arbitragg relattivi ghall-materja in kwistjoni.

2. Illi, sussidjarjament u bla pregudizzju ghall-premess, in linea preliminari, it-talbiet attrici ghandu jigu michuda billi din il-kwistjoni diga' giet deciza finalment mill-Travel Agency Commissioner (T.A.C) skond proceduri kontemplati fi ftehim bejn il-partijiet u ghal-liema proceduri l-attur issottometta ruhu; u billi wara dik id-decizjoni, l-attur ma appellax minn dik id-decizjoni ghar-revizjoni minn arbitru, kif kontemplat fl-istess proceduri pattiwiti, u kwindi ddekada minn kull dritt li jattakka d-decizjoni tal-istess Travel Agency Commissioner (T.A.C) stante li halla t-terminu jghaddi inutilment u b'hekk id-decizjoni giet reza finali bejn il-partijiet.

3. Illi, sussidjarjament u bla pregudizzju ghall-premess, l-attur iddikjara formalment li l-kwistjoni tad-“default notice” li fuqha qed jibbaza din l-azzjoni hija maghluqa u inoltre iddikjara li ma ghandu l-ebda pretensjonijiet ta' xejn kontra l-konvenut dwar l-istess materja.

4. Illi, sussidjarjament u bla pregudizzju ghall-premess, t-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-konvenut agixxa skond ir-regolament u procedura applikabbli bejn il-partijiet.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta' konvenuta mahlufa minn Philip Cilia, I.D 53250(M) u l-lista tax-xhieda.

Rat il-verbal tas-seduta tas-7 ta' Jannar, 2005 li permezz tieghu il-kawza thalliet ghas-sentenza dwar l-ewwel eccezzjoni tal-assocjazzjoni konvenuta.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-atti l-oħra processwali komprizi n-noti ta' sottomisjonijiet.

Ikkunsidrat.

Illi l-assocjazzjoni konvenuta qed teccepixxi n-nuqqas ta' gurdizzjoni tal-Qorti *stante* l-klawsola arbitrarja li qed jinvokaw bhala parti mill-ftħim li fuqu tressqet il-kawza. Iz-zewg nahat ipprezentaw noti ta' osservazzjonijiet dettaljati sew dwar din l-eccezzjoni.

Il-partijiet jidhru li jaqblu li r-relazzjoni gurdika bejn il-partijiet hija regolata mill-Handbook li gie esebit mill-atturi mad-dikjarazzjoni guramentata tagħhom annessa mac-citazzjoni. Kif wiehed jistenna, dan jindika x'ghandu jsir meta jkun hemm xi vertenza bejn il-partijiet. Infatti Section 12 (Fol 69 tal-process) tispjega l-mekkanizmu kollhu. Kif qalu sewa l-konvenuti, l-agent li hass ruhu aggravat minn decizjoni tal-Kummissarju imsemmi, kellu dritt jissottometti l-kaz lill-Arbitragg skond ir-regoli imsemmija fl-istess pagna.

Fil-kaz in ezami, l-atturi hassewhom aggravati mid-decizjoni, anzi qed jallegaw li din ittiehdet *in mala fede* u b'diskriminazzjoni kontra tagħhom. Minflok addottaw il-procedura li hemm kontenuta fil-handbook, kitbu lill-awtorita' koncernata li jidher li semghet il-lanja tagħhom b'mod simpatetiku izda baqghet finalment izzomm mad-decizjoni li kien ha l-Kummissarju. Meta gara dan l-atturi istitwew din l-azzjoni.

Il-Qorti qabel xejn tiddikjara li taqbel li klawsola arbitrali *per se* ma tnehix il-gurdizzjoni tal-Qrati meta jikkonkorru certi fatti. Meta per ezempju parti mill-kaz tittrattjeni u ma tikkoperax biex isir l-arbitragg ma jkunx gust li imbagħad dik l-istess parti teccepixxi n-nuqqas ta' gurdizzjoni (Ara sentenza i Calibre vs Muscat deciza mill-Qorti tal-Appell fil-25 ta' Frar, 2005 f'dan is-sens u s-sentenza tal-istess Qorti Gatt vs Facchetti fl-10 ta' Ottubru, 2003).

F' dan il-kaz pero' ma garax hekk, u l-atturi qalu hekk fin-nota taghhom (Fol 234);

“Pero' s-socjeta attrici tissottometti illi Hi ma uzatx il-procedura tal-arbitragg peress li kienet svijata minhabba d-dolo tas-socjeta' konvenuta jew l-impjegati taghha. U dan peress li l-Commissioner hearing intwera bhala wiehed li kien jipprova jsib soluzzjoni gusta u kien kondott bir-reqqa u b'mod ekwitabbli ghall kullhadd. Is-socjeta' attrici ghalhekk bl-ebda mod ragonevoli ma setghet timmagina illi kienet qieghda tiddefendi l-interessi taghha kemm kontra s-socjeta' konvenuta u kemm kontra l-Commissioner li kellu jiddeciedi fuq il-vertenza fil-Commissioner Hearing.

Kien ghalhekk illi s-socjeta' attrici semplicement baghatet ittra lill-Commissioner sabiex jikkunsidra d-decizjoni tieghu u ma applikatx ghall-arbitration hlief meta kien tard wisq biex isir dan.”.

Is-socjeta' attrici qed issostni wkoll li l-Qrati ghandhom dejjem gurdizzjoni fejn ikun hemm allegazzjoni ta' ksur tal-gustizzja naturali jew xi frodi fil-proceduri arbitrali.

Il-Qorti taqbel ma' dan izda l-fatt inkonfutabbli f'din il-kawza huwa li l-atturi naqsu li jippresentaw l-aggravju taghhom skond il-procedura miftehma bejn il-partijiet. Il-Qorti f'dan l-aspett taqbel mall-konvenuti, illi l-atturi ma jista' jkollhom ebda skuza ghal dan. Ma jaghmilx sens li wiehed jidhol fi ftehim li jipprovdi mekkanizmu biex wiehed jappella minn decizjoni, imbaghad jonqos li jappella u minflok jistitwixxi proceduri fil-Qorti biex jattakka dik id-decizjoni ghaliex allura l-procedura kollha u r-*raison d'etre* tal-arbitraggi tigi stultifikata. L-atturi ma jstghux lanqas jinvokaw l-injoranza ta' dan il-fatt ghaliex dan hu kollu nkluz fil-ftehim.

Fis-sentenza ta' din il-Qorti moghtija fit-30 ta' Gunju 1948 fil-

kawza Walter Bonello vs P. L Ercole Valenzia nomine
intqal;

“Il-kwistjonijiet li jinqalghu bejn il-partijiet fl-esekuzzjoni tal-kuntratt ghandhom jigu deferiti lill-arbitri minnhom mahturin u l-Qorti ma hijjex kompetenti biex tiehu konjizzjoni ta’ dawk il-kwistjonijiet; salv rimedji gudizzjariji wara l-Arbitragg, jekk ikun il-kaz skond il-Ligi.”

Il-kaz in ezami hu simili ghal sitwazzjoni fejn parti minn kawza ma tappellax mis-sentenza tal-ewwel Qorti imbaghad tistitwixxi azzjoni separata biex tattakka dik is-sentenza. F’kaz bhal dan l-uniku rimedju li jkollha dik il-parti hija r-ritrattazzjoni u din tkun tista’ ssir biss jekk dik il-parti tkun taf b’dik il-kawzali li taghti lok ghar-ritrattazzjoni wara li jkun skadielha z-zmien ghall-appell. F’dan il-kaz pero’ l-atturi kienu jafu bic-cirkostanzi kollha tal-kaz u ma appellawx ghaliex qalu li ma kienux jafu li kellhom jirrikorru ghall-arbitragg fiz-zmien indikat – raguni li kif gia’ intqal il-Qorti ma tistax taccetta.

Ghal dawn il-mottivi l-Qorti tilqa’ l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti u tilliberahom mill-osservanza tal-gudizzju. L-ispejjes huma a kariku tal-atturi.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----